

Σαράντα χρόνια κλείνουν αυτές τις μέρες από την πρώτη φοιτητική εξέγερση στην πανεπιστημιούπολη του Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνιας. Τα γεγονότα αυτά επρόκειτο να έχουν μεγάλες επιπτώσεις στην πολιτική και κοινωνική ιστορία όχι μόνο των ΗΠΑ, αλλά —σε κάποιο βαθμό— και ολόκληρου του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Από τον Λεωνίδα Καλλιβεράκη

Γύρω στις 11:45 το πρωί της 1ης Οκτωβρίου 1964, μπροστά από το διοικητικό κτίριο Srgoul του πανεπιστημίου, οι κοσμήτορες Τζορτζ Μέρφι και Πίτερ βαν Χούτεν, συνοδευόμενοι από έναν αστυνομικό, πλησίασαν και ζήτησαν τα στοιχεία ενός νεαρού που βρισκόταν σε ένα τραπέζι με υλικό της φοιτητικής αντιρατσιστικής οργάνωσης CORE («Congress of Racial Equality» - «Συνέδριο Φυλετικής Ισότητας») δεχόμενος συνεισφορές από τους περαστικούς. Ο νεαρός ήταν ο πτυχιούχος Τζακ Ουάινμπεργκ, ο οποίος αρνήθηκε να ανταποκριθεί και κατόπιν αυτού ο αστυνομικός τον συνέλαβε με την κατηγορία της παράνομης

1. Ο αρχηγός των φοιτητών Μάριο Σάβιο απευθύνεται στους εκατοντάδες συγκεντρωμένους συναδέλφους του στην πανεπιστημιούπολη του Μπέρκλεϊ, ανακοινώνοντας τα αιτήματά τους.
2. Αργότερα θα συλληφθεί, κατά τη διάρκεια της δεύτερης κατάληψης του Πανεπιστημίου (Δεκέμβριος 1964).

Η ΠΡΩΤΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Ο «κόκκινος Μάης» της

Καλιφόρνιας

Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ, 1-2 Οκτωβρίου 1964

Info:

Hal Draper, «Berkeley: The New Student Revolt», New York 1965.
Max Heirich, «The Beginning: Berkeley 1964», New York-London, 1968.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

<http://bancroft.berkeley.edu/FSM/book.html>
<http://www.fsm-a.org/>



➔ Διέλευσης από την πανεπιστημιούπολη.

Χωρίς να προβάλλει αντίσταση, ο Ουάινμπεργκ «went limp», κατά την κρατούσα έκφραση, δηλαδή άφησε το σώμα του να καταρρεύσει άνευ, μετατρέποντάς το σε ένα δυσκίνητο βαρίδι, όπως ήταν η προσφιλής τακτική των ειρηνιστών ακτιβιστών την εποχή εκείνη. Η στάση του αυτή ανάγκασε την αστυνομία να στείλει ένα περιπολικό στην πλατεία Στρούι, προκειμένου να τον μεταφέρει σπικτω στα κρατητήρια. Όπως αποδείχθηκε, επρόκειτο για μια απόφαση με σοβαρότατες συνέπειες, καθώς ένα απλό περιθωριακό περιστατικό, που ίσως και να περνούσε απαρατήρητο, μετατράπηκε σε προκλητικό θέμα στο πιο πολυσύχναστο σημείο της πανεπιστημιούπολης.

Στη σκεπή του περιπολικού

Περίπου 200 φοιτητές που βρίσκονταν εκεί γύρω κύκλωσαν αμέσως το περιπολικό και ξάπλωσαν γύρω του φωνάζοντας «Απελευθερώστε τον! Απελευθερώστε τον!» Ένας γνωστός ακτιβιστής του πανεπιστημίου, ο Μάριο Σάβιο, που μόλις την προηγούμενη ημέρα είχε αποβληθεί μαζί με άλλους επτά συναδέλφους του για την πολιτική τους δραστηριότητα, σκαρφάλωσε στη σκεπή του αυτοκινήτου, αφού πρώτα αφαίρεσε τα παπούτσια του (οι επόμενοι δεν θα ήταν τόσο καθωσπρέπει), και κάλεσε τους φοιτητές να κινητοποιηθούν. Ως τη 1 το μεσημέρι, περίπου 700 φοιτητές συνωστίζονταν γύρω από το αποκλεισμένο περιπολικό, που επρόκειτο να αποτελέσει κυριολεκτικά το προπύργιο των φοιτητικών εκδηλώσεων για τις επόμενες 32 ώρες. Σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα ο Ουάινμπεργκ, πιστός στη στάση του, έμενε άπραγος μέσα στο περιπολικό, τρεφόμενος με γάλα και σάντουιτς που του διοχέτευαν οι φοιτητές από το ανοικτό παράθυρο.

«Επρόκειτο να οργανώσουμε μια συγκέντρωση», δήλωσε χαριτολογώντας ο Σάβιο, «αλλά δεν ξέραμε πώς να πείσουμε τον κόσμο να συμμετάσχει. Τώρα όμως τον μαζέψαμε χάρη στη βοήθεια των πανεπιστημιακών αρχών!» Στη συνέχεια πρότεινε στους φοιτητές να εισέλθουν στο κτίριο της διοίκησης και να καθίσουν στα γραφεία, εμποδίζοντας τις εργασίες ώσπου να διευθετηθεί το ζήτημα. Αλλά ο Τσαρλς Πάουελ, πρόεδρος της Επίσημης Φοι

τητικής Ένωσης, που τον διαδέχθηκε στη σκεπή του περιπολικού, απέτρεψε τη δημιουργία ατμόσφαιρας «οχλοκρατίας», αντιπροτείνοντας να αναλάβουν οι δυο τους τις συνεννοήσεις με τις αρχές. Τα αιτήματα περιλάμβαναν ήδη την απελευθέρωση του Ουάινμπεργκ, την άρση της αποβολής των οκτώ σπουδαστών και την έναρξη διαπραγματεύσεων γύρω από τους όρους και τις προϋποθέσεις ελεύθερης ανάπτυξης των πολιτικών δραστηριοτήτων μέσα στα όρια του πανεπιστημίου.

Κατάληψη

Οι δύο εκπρόσωποι των συγκεντρωμένων εισήλθαν στο κτίριο, όπου είχαν διαδοχικές συναντήσεις καθώς ο ένας συγκλητικός τους παρέπεμπε στον άλλο, αλλά η κατάληψη ήταν ότι το πανεπιστήμιο δεν ήταν διατεθειμένο να υποχωρήσει στις πιέσεις, οι αποβολές παρέμεναν σε ισχύ και καμία διαπραγμάτευση δεν ήταν αποδεκτή προτού λήξουν οι διαδηλώσεις. Επιστρέφοντας γύρω στις 1:45, ο Πάουελ και ο Σάβιο ανακοίνωσαν από την κορυφή του αυτοκινήτου τα αποτελέσματα των επαφών τους και στη συνέχεια ο μεν πρώτος αποχώρησε, αφού απορρίφθηκε η πρότασή του να ανατεθεί στην Επίσημη Φοιτητική Ένωση η μελλοντική διαχείριση του ζητήματος, ενώ ο δεύτερος ζήτησε οι 500 από τους συγκεντρωμένους να παραμείνουν γύρω από το περιπολικό και κά-

ξη, στις 6:15 (45 λεπτά πριν από το σύνθημα) η αστυνομική φρουρά της πανεπιστημιούπολης επιχείρησε να κλείσει τις πόρτες του κτιρίου της διοίκησης, προκαλώντας την άμεση αντίδραση των φοιτητών, με αποτέλεσμα τον ελαφρό τραυματισμό δύο αστυνομικών. Κατόπιν αυτού, οι δύο πλευρές παρατάχθηκαν αντιμετώπιες στο χολ του κτιρίου και προς στιγμήν φάνηκε ότι η σύρραξη ήταν αναπόφευκτη, τελικώς όμως οι φοιτητές προτίμησαν να μην διατηρήσουν τις δυνάμεις τους μοιρασμένες σε δύο μέτωπα, αλλά να συσφίξουν τις γραμμές τους (ή έτσι δικαιολόγησαν κομπάζοντας την απόφασή τους να υποχωρήσουν) και συγκεντρώθηκαν όλοι έξω στην πλατεία.

«Θα νικήσουμε»

Στις 10 το βράδυ οι επικεφαλής της εκδήλωσης αποφάσισαν σε μια κλειστή σύσκεψη ότι θα επιχειρούσαν να συνεχίσουν τη διαμαρτυρία τους και τις επόμενες ημέρες, τοποθετώντας ταυτόχρονα τραπεζάκια με πολιτικό υλικό στις πύλες της πανεπιστημιούπολης (σε ανοικτή αντίθεση με τις αποφάσεις του πανεπιστημίου, ελπίζοντας έτσι να το ωθήσουν σε νέες πειθαρχικές διώξεις).

Λίγο πριν από τα μεσάνυχτα έκαναν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους στην περιοχή των γεγονότων ομάδες «αντιφρονούντων» της παράταξης «Φοιτητές υπέρ του Νόμου και

«Αν και ο πόλεμος θα αργήσει να τελειώσει, κερδίσαμε μια μάχη»

λεσε τους υπόλοιπους να τον ακολουθήσουν μέσα στο κτίριο. Γύρω στις 4 το απόγευμα, 400 φοιτητές είχαν ξαπλώσει στους διαδρόμους της διοίκησης, αποκλείοντας έτσι έναν αριθμό συγκλητικών μέσα στα γραφεία τους.

Στις 5:30 ο Σάβιο ανέβηκε για άλλη μία φορά στο περιπολικό και ανακοίνωσε στους συγκεντρωμένους, που ξεπερνούσαν πλέον τις 2.000, ότι μια άτυπη επιτροπή διδασκόντων θα επιχειρούσε να μεσολαβήσει, ερχόμενη σε επαφή με τους υπεύθυνους του πανεπιστημίου. Ενώ η πρωτοβουλία αυτή βρισκόταν σε εξέλι-

της Τάξης» («University Students for Law and Order» - USLO). Οι διαδηλωτές φώναζαν «θα νικήσουμε!» («We shall overcome!», από το αντίστοιχο τραγούδι-ύμνο του κινήματος των πολιτικών δικαιωμάτων που είχε καθιερώσει την προηγούμενη χρονιά η Τζόαν Μπαέζ), ενώ οι αντιφρονούντες, σε μια προσπάθεια γελοιοποίησης, τους απαντούσαν «Mickey Mouse!» Η κατάσταση εκτραχύνθηκε προς στιγμήν, αλλά τελικά επικράτησαν οι ψυχραιμότεροι και η σύγκρουση δεν ξεπέρασε το στάδιο του αβγοπόλεμου.



1. Η πορεία των φοιτητών του Μπέρκλεϊ με το σύνθημα «Ελευθερία του λόγου».
2. Οι καθηγητές δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε άλλο από το να παρακολουθούν τους φοιτητές.
3. Οι φοιτητές κατά τη σύλληψη άφησαν το σώμα τους να βαρύνει και οι αστυνομικοί τους κουβαλούσαν.
4. Οι ομιλίες γίνονταν πάνω στο περιπολικό. Στο παράθυρο ο Τζακ Ουάινμπεργκ χαμογελά.
5. Ο Μάριο Σάβιο με συναδέλφους του σε εκδήλωση στο «Ελληνικό Θέατρο» του Πανεπιστημίου. Πίσω του καθισμένη η Μπετίνα Άπτεκερ.

Είπαν:

Μάριο Σάβιο: «Έρχεται κάποια στιγμή που η λειτουργία της μηχανής γίνεται τόσο απεχθής, σου αρρωσταίνει τόσο την ψυχή, που δεν μπορείς άλλο να συμμετέχεις, ούτε καν παθητικά. Και νιώθεις την αναπόδραστη ανάγκη να ριξεις το κορμί σου πάνω στα γρανάζια και πάνω στους τροχούς, πάνω στους μοχλούς, πάνω σε όλο το μηχανισμό και να τον κάνεις να σταματήσει».

«Ήμουν εκεί, ανάμεσα στο πλήθος που κύκλωνε το περιπολικό. Μπορείς να με δεις στις φωτογραφίες -είμαι ο 56ος από τα δεξιά, στην 38η γραμμή. Και τότε εκείνος ο τύπος σκώθηκε επάνω και άρχισε να μιλά. Ήταν ο πιο εύγλωττος ομιλητής που άκουσα ποτέ μου. Ποτέ ξανά δεν θα 'ταν τόσο εύγλωττος ούτε ο ίδιος. Τον ανύψωναν το πάθος και η συγκυρία. Είχε μια ηθική δύναμη που σχεδόν έλαμπε. Οι αντίπαλοί του πολιτικάντηδες και καθηγητάδες τον κατηγόρησαν ως φιλόδοξο δημαγωγό, αλλά η υπόλοιπη ζωή του αποδεικνύει ότι δεν ήταν τίποτα τέτοιο. Η φήμη του προκαλούσε αμνηχανία, σχεδόν ντρεπόταν για το χάρισμά του. Όταν όλα τελείωσαν, με το ίδιο πάθος επέλεξε να επιστρέψει στη σκιά».

«Αποχαιρετισμός στον Μάριο Σάβιο» από τον **Τζον Κάρολ**, δημοσιογράφο του «San Francisco Chronicle».

«Ποτέ μην εμπιστεύεσαι κάποιον πάνω από τα τριάντα», **Τζακ Ουάινμπεργκ**.

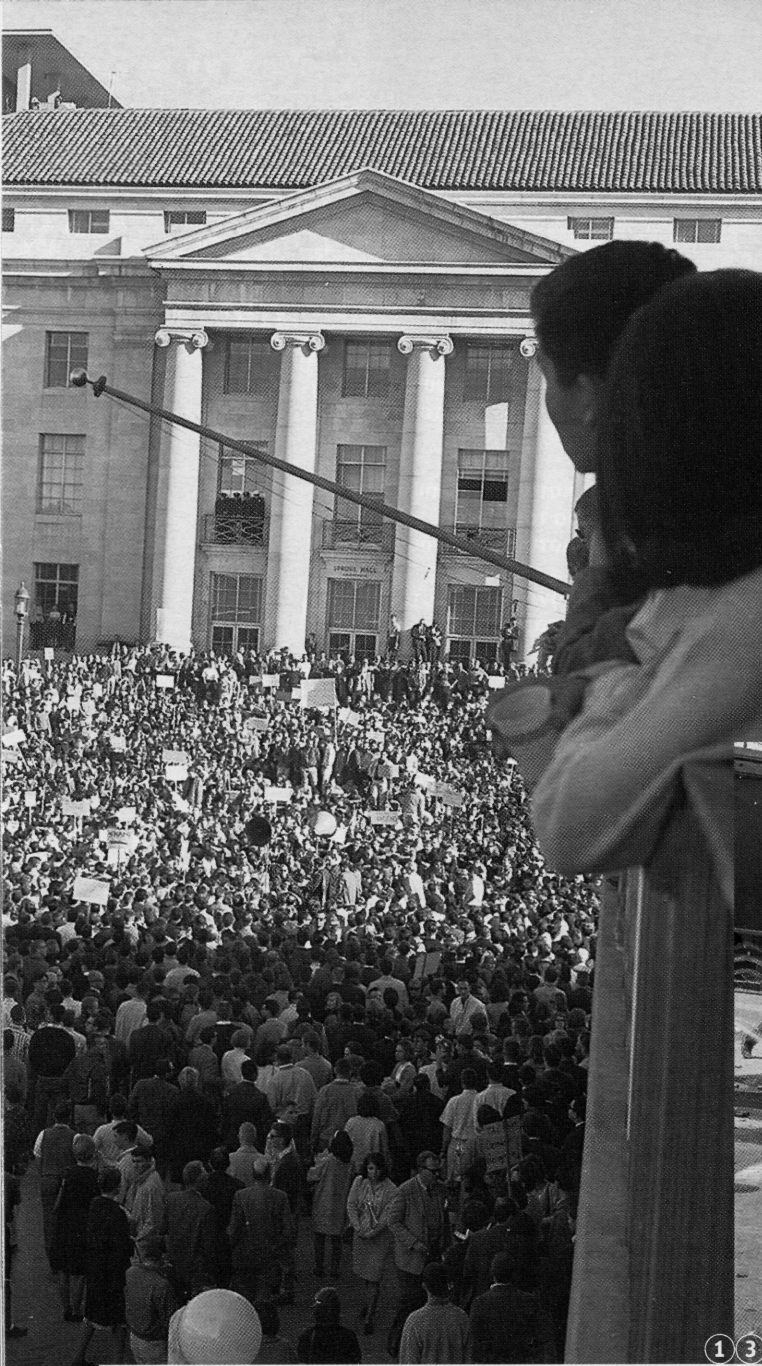
Οι πρωταγωνιστές

Μάριο Σάβιο (1942-1996). Παιδί ιταλοαμερικανικής εργατικής οικογένειας από το Κούνιν της Νέας Υόρκης, με εξαιρετικές μαθητικές επιδόσεις, σπούδασε Φιλοσοφία στο Μπέρκλεϊ και στη συνέχεια Φυσική στο Σαν Φρανσίσκο. Μετά την πρωτοποριακή συμβολή του στο «Κίνημα για την Ελευθερία της Έκφρασης», ακολούθησε ακαδημαϊκή καριέρα, διατηρώντας μια σεμνή στάση ζωής, χωρίς να έχει πλέον δημόσια εμπλοκή στα κοινά, παραμένοντας ωστόσο πιστός στις ιδέες του. Πέθανε από καρδιακό επεισόδιο σε ηλικία 53 ετών.

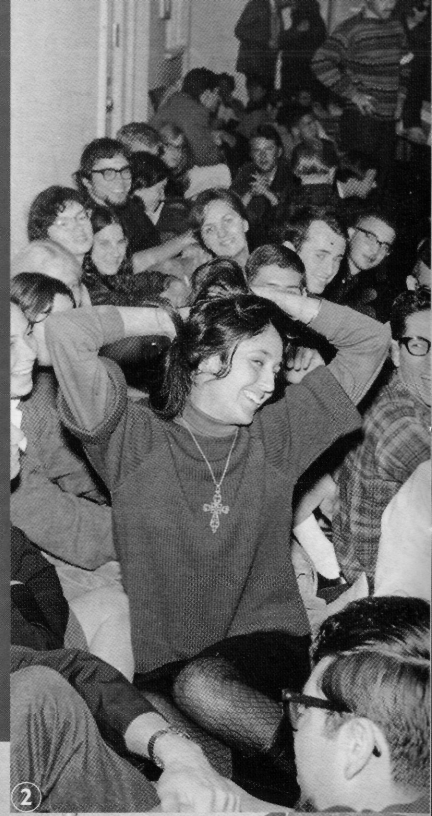
Τζακ Ουάινμπεργκ (1940-). Καταγόμενος από το Μπάφαλο της Ιντιάνα, σπούδασε Μαθηματικά στο Μπέρκλεϊ και αναμείχθηκε από νωρίς στο αντιρατσιστικό κίνημα. Σήμερα διδάσκει Περιβαλλοντολογία στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόις (Σικάγο), είναι σύμβουλος της Greenpeace και συλλαμβάνεται ακόμη για τη δράση του (τελευταία φορά στις Φιλιππίνες το 2000).

Μπετίνα Άπτεκερ (1944-). Κόρη του αριστερού Ρωσοαμερικανού ιστορικού Χέρμπερτ Άπτεκερ από τη Νέα Υόρκη, διαδραμάτισε ως φοιτήτρια του Μπέρκλεϊ ηγετικό ρόλο στο «Κίνημα για την Ελευθερία της Έκφρασης» και στη συνέχεια στο αντιπολεμικό και το φεμινιστικό κίνημα. Σήμερα διδάσκει Ιστορία του Γυναικείου Ζητήματος στο Πανεπιστήμιο της Σάντα Κρουζ στην Καλιφόρνια.

Φωτογραφίες: San Francisco News, AP



1. Οι φοιτητές διαδηλώνουν με τα πλακάτ τους μπροστά στο κτίριο του Πανεπιστημίου.
2. Η Τζόαν Μπαέζ έσπευσε να συμπαρασταθεί στον αγώνα τους.
3. Το 1969, στο αποκορύφωμα του αντιπολεμικού κινήματος, το Μπέρκλεϊ θα αποτελέσει πεδίο βίαιων συγκρούσεων.



Προάγγελος του Μάη

Ο Μάριο Σάβιο είχε δίκιο όταν έλεγε ότι κερδήθηκε μια μάχη, αλλά ο πόλεμος θα αργούσε να τελειώσει. Υπήρχε ακόμη πολλή δουλειά να γίνει (μάλλον ούτε αυτός θα φανταζόταν πόσο πολλή...), ταυτόχρονα όμως μια σημαντική μάχη είχε κερδηθεί. Πολλά από αυτά που συνέβησαν εκείνες τις ημέρες του 1964 στο Μπέρκλεϊ μπορεί σήμερα να φαίνονται και να ακούγονται κάπως μπανάλ και γνώριμα, αλλά η σημασία τους έγκειται στο ότι τότε έγιναν για πρώτη φορά. Μια σειρά από ενέργειες και στάσεις, όπως η άρνηση της εξουσίας του πανεπιστημίου να εποπτεύει και να λογοκρίνει τις δραστηριότητες των φοιτητών, η απαίτηση σεβασμού στα πολιτικά τους δικαιώματα, η μαζική παραβίαση διατάξεων που κρίνονταν αντισυνταγματικές, η ανυπακοή απέναντι στους εκπροσώπους των αρχών και της αστυνομίας και η σύνδεση των πανεπιστημιακών δρωμένων με τα γενικότερα προβλήματα της κοινωνίας, είδαν τότε το φως και ο όρος «φοιτητικό κίνημα» απόκτησε τη βαρύνουσα σημασία που επρόκειτο να έχει κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Υπήρξαν οι ιδανικές συνθήκες μέσα στις οποίες η στρατευμένη συνείδηση των λίγων συναντήθηκε με την απροσδιόριστη υπέρπουσα δυσανεξία των πολλών, με αποτέλεσμα μια κίνηση που ως τότε αφορούσε σε κάποια μέλη ποικιλώνων περιθωριακών ομάδων να γίνει υπόθεση μιας ολοένα αυξανόμενης μάζας νέων, που αμφισβητούσε πλέον ανοικτά την υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων. Από εκεί άρχισε ένας μακρύς και επίπονος δρόμος που οδήγησε, μεταξύ των άλλων, στο μεγάλο Αμερικανικό Αντιπολεμικό Μέτωπο του 1968-1974, στο Γαλλικό Μάη του 1968 και –με τη λογική καθυστέρηση– στα γεγονότα της Νομικής Σχολής και του Πολυτεχνείου του 1973 στην Ελλάδα.

Πέρα όμως από την καθαρά πολιτική πλευρά, τα γεγονότα του Μπέρκλεϊ, μαζί βεβαίως με μια σειρά άλλων παραγόντων, έθεσαν τις προϋποθέσεις να δημιουργηθούν στην πορεία ή να βρουν πεδίο ανάπτυξης και άλλα ριζοσπαστικά ρεύματα, όπως το αντιρατσιστικό, το φεμινιστικό, των μειονοτήτων, καθώς και νέες μορφές αντικοφορμισμού και αντικουλτούρας, που επέδρασαν αμετάκλητα στην εξέλιξη νοοτροπιών και τρόπων ζωής. Παρά το ότι είναι βέβαιο, λοιπόν, ότι τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό ελάχιστοι θα θυμηθούν αυτή την επέτειο, εντούτοις τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την καθημερινότητα όλων μας μέχρι και σήμερα.

➔ Στη διάρκεια της νύχτας αρκετοί παράγοντες προέβησαν σε δηλώσεις. Ο κυβερνήτης της Καλιφόρνιας Έντμουτ Μπράουν (του Δημοκρατικού Κόμματος) κάλυψε απολύτως τις ενέργειες των πανεπιστημιακών αρχών (το πανεπιστήμιο είναι πολιτειακό), υπογραμμίζοντας ότι δεν θα επιτραπεί στους φοιτητές να χρησιμοποιούν το χώρο της πανεπιστημιούπολης προκειμένου να προπαγανδίζουν εξω-πανεπιστημιακές πολιτικές δραστηριότητες και, πολύ περισσότερο, να συγκεντρώνουν εισφορές και να στρατολογήσουν άτομα γι' αυτές. «Αυτό δεν θα γίνει ανεκτό», κατέληξε, «ο νόμος και η τάξη θα αποκατασταθούν».

Ο πρύτανης του πανεπιστημίου Έντουαρντ Στρογκ επέμεινε με τη σειρά του ότι το ζήτημα δεν είναι η ελευθερία του λόγου των φοιτητών, αλλά η απόπειρα ορισμένων από αυτούς να μετατρέψουν το πανεπιστήμιο σε παράνομο πεδίο έκφρασης ποικίλων πολιτικών, κοινωνικών και άλλων ομάδων. Ο πρόεδρος της Επίσημης Φοιτητικής Ένωσης, ο Πάουελ, ανέφερε, τέλος, ότι η απαγόρευση απορρέει από πολιτειακό νόμο και, συνεπώς, όποιος θέλει να τον αλλάξει πρέπει να απευθυνθεί στη Βουλή της Καλιφόρνιας αντί να επιτίθεται κατά των πανεπιστημιακών αρχών, θέτοντας σε κίνδυνο έτσι τα κεκτημένα δικαιώματα των φοιτητών.

Η γέννηση του κινήματος

Την επομένη, 2 Οκτωβρίου, οι φοιτητές, που έφθαναν τώρα τις 4.000, παρέμειναν πάντοτε συγκεντρωμένοι στο προαύλιο του πανεπιστημίου, συμμετέχοντας σε αυτό που είχαν ήδη βαφτίσει μεταξύ τους «Κίνημα για την Ελευθερία της Έκφρασης» («Free Speech Movement» - FSM), σε άμεση άλλωστε εφαρμογή του οποίου δεκάδες ομιλητές διαδέχονταν ο ένας τον άλλο στον ουρανό του περιπολικού (που είχε πλέον υποχωρήσει αρκετά εκατοστά από το στάνταρ εργοστασιακό του ύψος).

Στο μεταξύ, οι πανεπιστημιακές αρχές συσκέπτονταν πυρετωδώς με τις αστυνομικές διευθύνσεις της ευρύτερης περιφέρειας καθώς και εκπροσώπους του κυβερνήτη, αλλά και του ίδιου του προέδρου Τζόνσον, που στάλθηκαν επειγόντως στην Καλιφόρνια. Στις 12 το μεσημέρι αποφασίστηκε ότι στις 6 το απόγευμα ο πρύτανης θα χαρακτήριζε επίσημα τη συγκέντρωση μια «παράνομη συνάθροιση» και θα καλούσε την αστυνομία να τη διαλύσει

με τη βία. Στις 4:15, ωστόσο, οι πρυτανικές αρχές δέχθηκαν να συνομιλήσουν με τους επικεφαλής της συγκέντρωσης και η συνάντηση καθορίστηκε για τις 5 το απόγευμα.

Η είσοδος των αστυνομικών

Ένα τέταρτο πριν από τη συνάντηση, 500 περίπου πάνοπλοι αστυνομικοί από όλη την πολιτεία, άλλοι πεζοί και άλλοι εποχούμενοι σε μοτοσικλέτες, άρχισαν να μπαίνουν στο χώρο της πανεπιστημιούπολης και να κυκλώνουν τους συγκεντρωμένους στην πλατεία Srgoul. Αντί με την εμφάνισή τους η συγκέντρωση να διαλυθεί, χιλιάδες φοιτητές έσπευσαν να ενωθούν με όσους βρίσκονταν ήδη εκεί και σε λίγο ο όγκος του πλήθους έφθασε τις 7.000. Καθώς οι περισσότεροι από τους συγκεντρωμένους συμμετείχαν για πρώτη φορά σε κάτι παρόμοιο, «έμπειροι» ακτιβιστές, ανεβασμένοι στο καταλαιπωρημένο περιπολικό, τους έδιναν οδηγίες για το πώς θα συμπεριφέρονταν κατά τη σύλληψή τους («χαλαρώστε τα ρούχα σας, αφαιρέστε οτιδήποτε αιχμηρό από τις τσέπες σας, γίνετε όλοι μαζί μια συμπαγής μάζα και ταυτόχρονα “go limp”, μην δηλώσετε τίποτα πέραν του ονόματός και της διεύθυνσής σας, ζητήστε αμέσως δικηγόρο» κ.λπ.). Σε όσους ήταν γονείς μικρών παιδιών ή δεν

«Κερδίσαμε τη μάχη»

Υπό τις συνθήκες αυτές ξεκίνησαν οι προγραμματισμένες διαπραγματεύσεις με τις πανεπιστημιακές αρχές, που διήρκεσαν για περισσότερο από δύο ώρες και κατέληξαν σε μια γραπτή συμφωνία που υπογράφηκε και από τα δύο μέρη, την οποία διάβασε στο πλήθος ο Σάβιο, σκαρφαλώνοντας στις 7:30 για τελευταία φορά στο περιπολικό (που βρισκόταν πλέον στα όρια της κατάρρευσης πάνω στο ξερό κεφάλι του Ουάινμπεργκ). Σύμφωνα με αυτή, μια ειδική επιτροπή, που θα συμπεριλάμβανε αντιπροσώπους των συγκεντρωμένων φοιτητών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και της διοίκησης του πανεπιστημίου, θα ετοιμάζε σύντομα προτάσεις για τους όρους ελεύθερης άσκησης πολιτικών δραστηριοτήτων στους πανεπιστημιακούς χώρους. Μέσα σε μία εβδομάδα τα αρμόδια όργανα θα επανεξέταζαν την υπόθεση των οκτώ αποβόλων. Ο κρατούμενος εντός του περιπολικού θα αφηνόταν ελεύθερος, αφού προηγουμένως δήλωνε τα στοιχεία του (εξακολουθούσε να μην τα έχει δηλώσει όλο αυτό το διάστημα!). Το πανεπιστήμιο δεσμευόταν να μην καταθέσει μήνυση είτε εναντίον του είτε εναντίον οιοσδήποτε άλλου. «Σας καλώ», κατέληξε, «αφού συμφωνήσετε με αυτό το έγγραφο, να σπκωθείτε με σουξία και αξιοπρέπεια

Στο ιέλλος οι φοιτητές έκαναν έρανο για την επισκευή του περιποδικού

είχαν συμπληρώσει το 18ο έτος (και άρα δεν ήταν πολίτες ακόμη) δόθηκε η συμβουλή να απομακρυνθούν. Παρενθετικά να σημειώσουμε ότι εδώ δεν μιλάμε για τις μεταγενέστερες οικείες εικόνες αποφασισμένων «έξαλλων μαλλιάδων» υπό τους ήχους σκληρού ροκ, που έχουμε από το κίνημα του τέλους της δεκαετίας του '60. Βρισκόμαστε στα 1964 και οι φοιτητές στους οποίους αναφερόμαστε είναι καλομαθημένα κοντοκουρεμένα κολεγιάπαιδα που φοράνε γκρι κοστούμια με γραβάτα (ή κορδέλα στα μαλλιά και μακριές φούστες), διαβάζουν τα μαθήματά τους και ακούνε κλασική μουσική, λίγη τζαζ και το πολύ κάποιες μπαλάντες.

και να πάτε σπίτι σας». Έτσι και έγινε. Εξηγώντας τη στάση του την άλλη ημέρα, ο Σάβιο παρατήρησε ότι πεποίθησή του ήταν ότι «αν και ο συνολικός πόλεμος θα αργήσει πολύ να τελειώσει, κερδίσαμε τη μεγαλύτερη μάχη». ΥΓ. Την επόμενη ημέρα των γεγονότων, οι φοιτητές ξεκίνησαν ένα «φιλανθρωπικό» έρανο μεταξύ τους, προκειμένου να συγκεντρώσουν το ποσό των 334,30 δολαρίων που χρειαζόταν για την επισκευή του περίφημου περιπολικού (με το οποίο αισθάνονταν πλέον, όπως είναι φυσικό, μια κάποια αλληλεγγύη).

*Ο Λεωνίδας Καλλιβρετάκης είναι διευθυντής ερευνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Φωτογραφίες: San Francisco News, AP, Corbis Bettmann/Apeiron